

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 87 0 P 012442 21 Rev
Banjaluka, 23.11.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Tanje Bundalo, kao članova vijeća u pravnoj stvari tužitelja M.L.1, koga zastupaju punomoćnici: R.J. i J.B.-K., advokati iz D., protiv tuženih: M.L.2. i K.L. iz P., opština T., koje zastupa Z.G., advokat iz T., radi utvrđenja prava suvlasništva i posjeda, vrijednost predmeta spora: 30.010,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 87 0 P 012442 21 Gž od 23.6.2021. godine, na sjednici održanoj dana 23.11.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Objasnenje

Presudom Osnovnog suda u Tesliću broj: 87 0 P 012442 17 P 2 od 15.02.2021. godine odbijen je, kao neosnovan, tužbeni zahtjev da sud utvrdi da je tužitelj stekao pravo vanknjižnog suvlasništva i suposjeda na nekretninama upisanim u posjedovni list broj: 168 k.o. L. u idealnom dijelu od 1/2 svih upisanih nepokretnosti, kao i na neuplanjenom stambenom objektu sagrađenom na k.č. br. 47020/2 k.o. L., te da su tuženi dužni priznati i trpiti da se tužitelj, na osnovu presude, kod Uprave B., Područna jedinica T., upiše kao suposjednik u posjedovnom listu broj: 168 k.o. L. sa 1/2 dijela na svim upisanim nekretninama, a na stambenom objektu kada se steknu uslovi za uplanjenje tog objekta. Stavom drugim iste presude, obavezan je tužitelj da tuženim, na ime troškova postupka, isplati iznos od 14.557,50 KM.

Presudom Okružnog suda u Doboju broj: 87 0 P 012442 21 Gž od 23.6.2021. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru, tuženi predlažu da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je stekao pravo suvlasništva i suposjeda na nekretninama upisanim u posjedovni list broj: 168 k.o. L. u idealnom dijelu od 1/2 i na

neuplanjenom stambenom objektu sagrađenom na k.č. br. 47020/2 k.o. L. i da se obavežu tuženi da to priznaju i trpe da se to njegovo pravo na zemljištu upiše u navedene javne evidencije, a na stambenom objektu kada se steknu uslovi za njegovo uplanjenje.

Tokom postupka, na osnovu provedenih dokaza i navoda parničnih stranaka, utvrđeno je: da su tužitelj i otac, odnosno suprug tuženih (S.L.1), koji je umro 09.8.2011. godine, rođena braća; da su živjeli zajedno, u istoj staroj kući, sa ocem S.L.2., sve do 1988. godine; da je 1983. godine započeta izgradnja nove kuće (koja je predmet ovog spora) na parceli označenoj kao k.č. broj: 47020/2 upisanoj u posjedovni list broj: 168 k.o. L.; da je njena izgradnja završena 1987. godine i da je u nju uselio S.L.1, prednik tuženih zajedno sa porodicom, između ostalih, sa sinom M.2. (u daljem tekstu: prvotuženi) i suprugom K. (u daljem tekstu: drugotužena); da su građevinska dozvola za izgradnju sporne kuće i sve druge saglasnosti i dozvole glasile na pravnog prednika tuženih i to: rješenje Opštinske komisije za ... broj: ... od 16.02.1983. godine, situaciono rješenja broj: ... od 03.12.1982. godine, načelna elektro saglasnost broj: ... od 06.12.1982. godine, izdata od strane Elektrodistribucije T., rješenje broj: ... od 04.02.1983. godine, izdato od strane Opštinskog sekretarijata; da je pravni prednik tuženih 1984. godine od preduzeća u kojem je radio dobio stambeni kredit, sa rokom vraćanja od petnaest godina, za izgradnju predmetne kuće; da tužitelj nikada nije stanovao u toj kući; da je on kasnije (1991. godine, kako sam kaže) izgradio drugu kuću na drugoj parceli, upisanoj u drugi posjedovni list broj: 157 k.o. L., koju koristi samo on sa svojom porodicom; da su sve nekretnine iz posjedovnog lista broj: 168 k.o. L. upisane kao posjed pravnog prednika tuženih na osnovu prijavnog lista broj: ... od 28.7.1963. godine koji su potpisali S.L.2. (otac tužitelja i djed prvotuženog) na kojem su do tada bile upisane te nekretnine i S.L.1 (pravni prednik tuženih) kao novi sticalac; da je sada upisan prvotuženi; da porez za nepokretnosti upisane u ovaj posjedovni list, prema priloženom poreskom računu, plaća prvotuženi; da za ovo područje ne postoje zemljišne knjige; da je u k.o. L., prema nalazu vještaka geometra, na snazi popisni katastar koji je uspostavljen 1953. godine i da je u ovoj katastarskoj opštini izvršeno aerofotogrametrijsko snimanje i izrađen kompletan elaborat i katastarski planovi, ali nije izvršeno izlaganje podataka na javni uvid i operat nije stavljen u službenu upotrebu.

Na osnovu iskaza saslušanih svjedoka, M.M.3., D.M.1, D.M.2 i M.T., koji su kao radnici gradili spornu kuću i koje je angažovao tužitelj, ali se nisu mogli izjasniti ko je finansirao njenu izgradnju, te svjedoka B.L. (brat tužitelja i stric prvotuženog) koji je svjedočio o dogovoru braće (tužitelja i pravnog prednika tuženih) u vezi sa izgradnjom sporne kuće, M.G., B.G. i N.Đ., koji su potvrdili da neke nekretnine na predmetnoj lokaciji (sve upisane u posjedovni list broj: 157, koje nisu predmet spora i broj 168. k.o. L., koje su predmet spora) koristi tužitelj, a neke tuženi i da bi na licu mjesta mogli pokazati ko šta koristi, nakon što ih je doveo u vezu sa ostalim, naprijed navedenim materijalnim dokazima i iskazima tužitelja i prvotuženog, prvostepeni sud je zaključio: da su pravni prednik tuženih i drugotužena (njegova supruga), podizanjem kredita i na druge načine, obezbjedili sredstva za izgradnju sporne kuće; da je tužitelj samo pomagao u toj izgradnji, jer je boravio tu, za razliku od pravnog prednika tuženih koji je tada radio u H.; da je u spornu kuću uselio pravni prednik tuženih sa porodicom i da je i danas koriste njegovi pravni sljednici (tuženi); da je tužitelj ubrzo nakon izgradnje sporne kuće, izgradio drugu kuću za svoju porodicu koju, zajedno sa starom kućom i sada koristi i da nikad nije živio u kući o kojoj je riječ u ovom postupku.

Temeljem naprijed utvrđenog činjeničnog stanja, koje se ne može pobijati revizijom, saglasno odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev, nalazeći da tužitelj nije ni po osnovu održaja stekao pravo svojine,

odnosno susvojinu na predmetnoj kući i zemljištu upisanom u posjedovni list broj: 168 k.o. L., jer nije dokazao da je bio u njihovom savjesnom neprekidnom posjedu u periodu od dvadeset godina, niti da je to pravo stekao građenjem, uzurpacijom ili po nekom drugom zakonskom osnovu.

Činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, prihvata i drugostepeni sud, te odbija žalbu tužitelja i potvrđuje prvostepenu presudu. Nalazi da je prvostepeni sud pravilno cijenio iskaze saslušanih svjedoka koji se u odlučnim činjenicama podudaraju, kako međusobno, tako i sa iskazima parničnih stranaka, te provedenim materijalnim dokazima i nalazom vještaka geometra.

Revident je tokom postupka, a to ponavlja u žalbi, te sada u reviziji, isticao – da je sporna kuća građena iz porodične zajednice; da je zemljište na kojem je sagrađena samo formalno upisano na pravnog prednika tuženih, zbog čega je i građevinska dozvola (te ostale dozvole i saglasnosti) glasila na njega; da je svo zemljište trebalo upisati i na njega, jer su isto dobili temeljem uzurpacije – otac S.2., on i brat S.1 (pravni prednik tuženih); da se zbog toga predmetna kuća kao i ostalo zemljište, upisano u posjedovni list broj: 168 k.o. L. ima upisati kao suvlasništvo i suposjed njega i prvotuzenog, sa po 1/2 dijela.

Pobijana odluka je pravilna i zakonita i navodima revizije nije dovedena u ozbiljnu sumnju.

I po shvatanju ovog suda tuženi su, iskazima saslušanih svjedoka (naročito B.L., koji je brat tužitelja i stric prvotuzenog, pa su mu, po prirodi stvari, suprotno rezonovanju revidenta, mogla biti poznata događanja u okviru porodice), a u dobroj mjeri i samog revidenta, dokazali da je predmetnu kuću gradió njihov pravni prednik, odnosno da je ona građena za njega i njegovu porodicu. I pod uslovom da su ostali članovi porodične zajednice doprinosili izgradnji te kuće, prava volja svih učesnika je bila da ta kuća pripadne S.L.1 (pravnom predniku tuženih) i njegovoj porodici. Takva volja i dogovor je i realizovan na način da je on sa porodicom, odmah po izgradnji preselio u tu kuću i da je do danas koriste njegovi pravni sljednici (tuženi), a da je za tužitelja, na istom imanju, na drugoj parceli, sagrađena druga kuća koju nesmetano koristi sa svojom porodicom.

Nasuprot tome, tužitelj nije dokazao da je on finansirao tu izgradnju i pored činjenice da neki računi za nabavku građevinskog materijala glase na njegovo ime. Naime, on je u to vrijeme boravio tu (a pravni prednik tuženih je radio u H.), radio je u špediciji, pa nije neuobičajeno da računi glase na njega kao neposrednog naručioca, kako detaljno obrazlaže prvostepeni sud, kakvo obrazloženje podržava i drugostepeni, a prihvata i ovaj sud. Saslušani svjedoci, koji su radili na izgradnji sporne kuće, jesu rekli da ih je angažovao tužitelj, ali se nisu mogli izjasniti na okolnost ko je tu izgradnju finansirao. Pored toga, budući da je dogovor bio da se kuća gradi za pravnog prednika tuženih i njegovu porodicu, nije ni bitno ko je i koliko doprinosio njevoj izgradnji.

Tvrđnja tužitelja, da je sporno zemljište upisano u posjedovni list broj: 168 k.o. L., stekao uzurpacijom, takođe nije dokazana, ni podržana drugim izvedenim dokazima. Naime, rješenje o uzurpaciji od 11.01.1966. godine (na koje se poziva tužitelj), poništeno je u žalbenom postupku i nije provedeno kroz odgovarajuće javne evidencije, a prije toga je (28.7.1963. godine) na tom zemljištu – na osnovu prijavnog lista broj: 5/63, sačinjenog u postupku diobe (kako se ona u to doba provodila - prema iskazu vještaka geometra - pogotovo na područjima na kojim su bile uništene zemljišne knjige) – upisan pravni prednik tuženih.

Pozivanje tužitelja na dopunski nalaz vještaka geometra S.M., kojim je on za sporno zemljište, sačinio dvije skice lica mjesta, po kazivanju tužitelja i po kazivanju tuženih, nije moglo ishoditi drugačiju odluku, jer je upravo on prigovarao ovakvom nalazu na ročištu održanom 06.12.2016. godine ističući da se nalaz ne može sačinjavati prema iskazima stranaka, da je takav nalaz neupotrebljiv, te da se treba provesti vještačenje po drugom vještaku što je i učinjeno.

Tuženi su na ročištu održanom 10.11.2017. godine, predložili da se ponovo izađe na lice mjesta sa svjedocima koji mogu na licu mjesta pokazati koji dio i koje parcele koristi tužitelj, a koji tuženi, uz prisustvo geometra vještaka po izboru tužitelja. Na pitanje suda, tužitelj je rekao da će se naknadno izjasniti o ovom prijedlogu, što nije učinio, pa time ni podržao ovakav prijedlog tuženih. Zato njegovi revizioni navodi istaknuti u ovom pravcu nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Pravni prednik tuženih je od preduzeća u kojem je radio dobio stambeni kredit 1984. godine, za izgradnju porodične stambene zgrade na neurbaniziranom području (rješenje broj: 189/84 od 02.11.1984. godine), upravo u vrijeme građenja sporne kuće. Po prirodi stvari se pretpostavlja da su ta sredstva i utrošena za gradnju kuće i tuženi to nisu morali posebno dokazivati, a kako tužitelj nije dokazao da su ta sredstva potrošena u neku drugu svrhu, ovakvi njegovi, ničim utemeljeni, navodi nisu od uticaja na rješenje ovog spora.

Kako iz utvrđenih činjenica proizlazi da je pravni prednik tuženih – otac odnosno suprug, S.L.1, zajedno sa drugotuženom kao bračnim supružnikom, izgradio novu stvar – spornu kuću i tako na njoj stekao pravo svojine u smislu odredbe člana 21. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“ broj: 38/93), koji je bio na snazi u vrijeme njenog građenja; da je ta kuća izgrađena na zemljištu koje pripada njemu, pa je i po tom osnovu stekao pravo svojine, te da je i inače bio takav dogovor (da se kuća gradi za njega i njegovu porodicu) koji je i faktički realizovan i da je zemljište koje je takođe predmet spora dobio u postupku diobe i uživao ga (a poslije njegove smrti tuženi, kao njegovi pravni sljednici), a revident takva činjenična utvrđenja i pravne zaključke nižestepenih sudova nije doveo u sumnju relevantnim i prihvatljivim argumentima, ni ostali revizioni navodi nisu od uticaja na presuđenje ove pravne stvari.

Iz naprijed navedenih razloga odlučeno je kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić